



Občinska  
knjižnica  
Jesenice

## **Predlog načrta nakupa knjižničnega gradiva za leto 2023**

(posodobljeno na osnovi izhodišč v Neposrednem pozivu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2023)

### **1. Izhodišča letnega nakupa knjižničnega gradiva**

Osnova za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je strateški dokument Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice (2021) in strokovna priporočila v naslednjih dokumentih:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08 in 80/12), v nadaljevanju Pravilnik,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03, v nadaljevanju Uredba)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 15. 3. 2018, v nadaljevanju Standardi),
- Manifest o splošnih knjižnicah (IFLA/UNESCO, 1994).

Občinska knjižnica Jesenice (v nadaljevanju knjižnica) je kot splošna knjižnica namenjena prebivalcem na območju občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, zato mora biti izbor gradiva čim bolj pester oziroma ustrezen željam in potrebam uporabnikov.

### **2. Cilji načrtovanega letnega nakupa knjižničnega gradiva 2023**

Knjižnica letni nakup knjižničnega gradiva oblikuje v skladu s svojim poslanstvom in glede na opredelitve v dokumentu Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice. Najpomembnejši cilji nakupa so:

- kakovostna in uravnotežena knjižnična zbirka v osrednji knjižnici, ki bo podpirala informiranje, učenje in ustvarjalnost uporabnikov, razvoj bralne kulture in funkcionalne pismenosti;
- kakovostne knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah, ustrezne potrebam uporabnikov;
- uporabnikom omogočiti seznanitev s kakovostno založniško produkcijo;
- zbiranje in posredovanje gradiva in informacij o lokalni kulturni dediščini;
- pridobivanje gradiva, ki bo omogočalo različne dejavnosti za uporabnike knjižnice;
- uporabnikom omogočiti dostop do e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini;
- zajeti publikacije večine slovenskih založb;

- upoštevati strokovna merila in priporočila o obsegu prirasta v knjižnični zbirki.

Knjižnica z nakupom gradiva načrtuje pozitivne učinke za dejavnost:

- primeren obseg zbirke in prirasta glede na normative oziroma pretekle dosežke,
- povečanje izposoje knjižničnega gradiva oziroma obrata zbirke,
- povečanje števila članov glede na prejšnja leta.

Doseganje ciljev načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo odvisno od višine zagotovljenih namenskih sredstev občin in Ministrstva za kulturo (Ministrstvo), ponudbe in dosežene povprečne cene.

### **3. Vsebinska merila letnega nakupa v letu 2023**

- Značilnosti lokalnega okolja in struktura članstva v knjižnici nakazujejo potrebe po knjigah za razvedrilo in zahtevnejše branje, gradivu naravoslovno-tehničnih strok (tradicija železarstva in strojništva, srednje strokovne šole) in medicine (bolnišnica, fakulteta za zdravstveno nego, srednja medicinska šola), družboslovju in humanistiki (gimnazija, srednja vzgojiteljska šola, socialni zavodi in osnovne šole), jezikoslovju (turizem – tuji jeziki), športu (predvsem gorništvu in zimski športi).
- Knjižnica načrtuje nakup splošnega strokovnega in poljudnega gradiva za vse generacije uporabnikov, ki bo podpiralo vseživljenjsko učenje, spodbujalo ustvarjalnost in vedoželjnost.
- Knjižnica načrtuje nakup vsaj 100 naslovov osrednjega slovenskega informativnega periodičnega tiska. Prav tako bo knjižnica omogočila dostop do informacij javnega značaja in informacij o dogajanju v lokalnem okolju vseh treh občin.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnega izvirnega slovenskega in prevodnega leposlovja za odrasle in mladino. Za najmlajše uporabnike bo izbirala kakovostna literarna dela z estetskimi ilustracijami, ki bodo v bralcih razvijala besedni zaklad in čut za lepo.
- Pri izboru knjižničnega gradiva bo upoštevala različne bralne zmogljivosti uporabnikov. V knjižnično zbirko bodo tako vključene knjige za začetno opismenjevanje in navajanje na knjige ( npr. kartonke, otroške knjige z velikimi tiskanimi črkami ...), knjige za odpravljanje težav pri usvajanju bralne spretnosti (disleksija), knjige z večjim tiskom in podobno.
- Knjižnica bo pridobivala relevantno domoznansko gradivo vseh vrst.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnih filmov na DVD-jih, nakup zgoščenk s kakovostno glasbo pa zaradi pomanjkanja prostora in zmanjšanega zanimanja uporabnikov v zelo omejenem obsegu.
- Knjižnica načrtuje nakup e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini.
- V nakup bo vključeno 95 % gradiva, ki bo izšlo v letu 2023 (oziroma ob koncu leta 2022), starejše gradivo pa, če bo to kljub možnosti medknjižnične izposoje smiselno.
- Načrtovan nakup knjižničnega gradiva bo sicer upošteval priporočeno razmerje med strokovnim gradivom in leposlovjem (50 %, 50 %), kolikor bo to mogoče, vendar bo doseganje razmerja odvisno od razpoložljivega denarja in ponudbe na tržišču. Poleg tega je v knjižnični mreži več manjših knjižnic, kjer je več potreb po gradivu za prosti čas in leposlovje kot pa po strokovnih delih.

#### 4. Obseg nakupa knjižničnega gradiva

Izhodišče načrtovanega nakupa v letu 2023 so namenska sredstva v občinskih proračunih za leto 2023 in izhodišča Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna v letu 2023 Ministrstva za kulturo (MK). Izhodiščna cena za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je povprečna cena za gradivo v letu 2021, to je 21 EUR. Glede na pričakovana sredstva bo knjižnica lahko kupila 5.359 enot gradiva na fizičnih nosilcih oziroma 174 enot na 1.000 prebivalcev (30.221, SURS, 1. 1. 2022). Obseg načrtovanega nakupa ne ustreza niti Pravilniku (200 enot na 1.000 prebivalcev) niti Standardom (250 enot na 1.000 prebivalcev).

Načrtovani nakup knjižničnega gradiva za leto 2023 (5.359 enot) bo obsegal:

- 4.911 enot knjižnega gradiva (knjig in serijskih publikacij) in
- 448 enot neknjižnega gradiva  
oziroma:
- 163 enot knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev in
- 0,015 enote neknjižnega gradiva na prebivalca oziroma 15 na 1.000 prebivalcev - zaradi pomanjkanja prostora v osrednji knjižnici na Jesenicah, slabše ponudbe in manjšega zanimanja uporabnikov je tudi nakup manjši;
- 103 tekoče naslove informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- povprečno 15 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto.

Knjižnica načrtuje nakup gradiva na različnih medijih, in sicer 92 % tiskanih medijev in 8 % neknjižnega gradiva. (Tabela 1)

Tabela1: Predlog nakupa knjižničnega gradiva 2023

Predlog nakupa 2023	št. izvodov	na 1.000 preb.	Delež v %
Knjige in serijske publikacije	4.911	160	92
Neknjižno gradivo	448	14	8
Skupaj	5.359	174	100

V letu 2023 bomo uporabnikom omogočili izposajo e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini v sistemih Biblos in Audibook. Načrtujemo nakup po 100 naslovov oziroma licenc e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini.

#### 5. Porazdelitev novega knjižničnega gradiva v knjižnični mreži

Knjižnica ima osem organizacijskih enot: v občini Jesenice tri, v občini Kranjska Gora štiri in eno v občini Žirovnica. Nakup gradiva bo razdeljen po enotah glede na velikost, število uporabnikov oziroma prebivalcev na območju ter značilnosti okolja ter glede na namenska sredstva občin financerk Ministrstva za kulturo. (Tabela 2)

Tabela 2: Porazdelitev načrtovanega nakupa gradiva 2023 v knjižnični mreži

Enote knjižnice	Vrste knjižničnega gradiva - število enot			
	knjižno	Serijske publikacije	neknjižno	SKUPAJ
Jesenice	2.186	114	262	2.562
Dovje-Mojstrana	374	26	10	410
Gozd-Martuljek	3	7	0	10
Hrušica	71	14	0	85
Javornik-Koroška Bela	78	2	0	80
Knjižnica Matije Čopa Žirovnica	972	28	86	1.086
Kranjska Gora	1.001	33	90	1.124
Rateče	2	0	0	2
Skupaj	4.687	224	448	5.359

## 6. Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Pričakovana sredstva Občine Jesenice	40.000 €
Pričakovana sredstva Občine Kranjska Gora	28.152 €
Pričakovana sredstva Občine Žirovnica	19.000 €
Pričakovana sredstva Ministrstva za kulturo	30.221 €
<b>Skupaj</b>	<b>117.373 €</b>

Datum: 8. 11. 2021